

Anti-Pestprotocol OBS Het Startblok

Naar een veilige school

OBS Het Startblok
Van Halenstraat 1
3255 BN Oude-Tonge
Telefoon 0187-642001
E-mail info@het-startblok.nl
Website <https://hetstartblok.sopogo.nl/>

Anti-Pestprotocol OBS Het Startblok

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat verstaan wij onder pesten?	4
Pesten en plagen, waar zit het verschil?	4
Cyberpesten	5
Signalen	5
preventie	6
signalering	6
Wat verwachten wij van elkaar?	7
medewerkers	7
ouders	7
leerlingen	7
Kibeo	7
stappenplan - aanpak	8
incidentele gebeurtenissen	8
Structurele en/of buitenproportionele conflicten	8
structureel conflict dat nog niet is opgelost	9
structureel conflict is onoplosbaar	9
vertrouwenspersoon	10
informatie ouders	10

Inleiding

Op o.b.s. Het Startblok willen wij de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden. Dit zorgt voor een omgeving waarin ieder kind zich prettig voelt. Zo kan ieder kind zijn wie het wil zijn. Een onderdeel dat zorgt voor dit veilige klimaat, is dat er duidelijke afspraken zijn om pesten te voorkomen en waar nodig tijdig te kunnen signaleren en handelen. Pesten geeft namelijk een gevoel van onveiligheid. Wij vinden het daarom belangrijk dat pestgedrag serieus wordt genomen door medewerkers op school, door leerlingen, en ook door ouders.

In dit document staat beschreven hoe wij als school omgaan met pestgedrag. Samen met leerlingen en ouders willen wij hierin één lijn trekken, zodat het voor iedereen duidelijk is hoe wij omgaan met pesten op school. Dit heeft een positief effect op het veiligheidsgevoel van ieder kind op school.

Wat verstaan wij onder pesten?

Definitie: Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van één of meerdere leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Er zijn verschillende manieren van pesten. Dit kan zowel fysiek als mentaal/sociaal zijn en zowel offline als online gebeuren. We spreken van pesten wanneer iemand zich onveilig voelt op school doordat hij/zij/hen zich bedreigd voelt of geïntimideerd wordt. Pesten is een continu proces en gebeurt herhaaldelijk.

Online pesten, ook wel cyberpesten genoemd, is het pesten via digitale media. Het is vaak een aanvulling op ander pestgedrag en slachtoffers weten meestal wie de pester is. Kinderen en jongeren zien geen onderscheid meer tussen hun sociale interacties in de fysieke en digitale wereld.

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaag situatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie ontstaan. Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het plagen en wanneer wordt het pesten?

Plagen

- Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan.
- Gaat soms gepaard met humor. Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk.
- Speelt zich af tussen "gelijken", er is geen machtsverhouding.
- Is meestal te verdragen, of zelfs leuk, mits het niet kwetsend en agressief wordt.
- Meestal één tegen één.
- Wie plaagt ligt niet vast. De ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander.
- Bij plagen loopt de geplaagde persoon geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.
- Het kind dat wordt geplaagd, kan zich eenzaam en verdrietig voelen, hij of zij kan onzeker zijn. Dit kan betekenen dat het voor de 'geplaagde' misschien voelt als pesten. Ook dit gevoel nemen wij serieus.

Pesten

- Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten).
- Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf na korte tijd).
- Ongelijke strijd. De onmachtgevoelens van de gepeste staan tegenover de macht gevoelens van de pestkop.
- Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker.

- De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil iemand pijn doen, iets vernielen of iemand kwetsen.
- Meestal een groep (pestkop en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
- Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.
- Bij pesten kan er blijvende psychische en/of fysieke schade optreden.

Cyberpesten

Cyberpesten komt al aanzienlijk voor op de basisschool. Dit gebeurt via sociale media.

Voorbeelden hiervan zijn:

- uitsluitingen uit de groeps-Whatsapp
- het verspreiden van beeldmateriaal waarvoor geen toestemming is gegeven
- dreig- of haatberichten

Het grootste verschil met offline pesten is dat online pesten, 7 dagen per week, 24 uur per dag doorgaat waardoor slachtoffers het gevoel krijgen nergens veilig te zijn. Online pesten is niet altijd zichtbaar (kan ook makkelijker anoniem), het betreft vaak het zwart maken of afkraken van iemand door kwetsende opmerkingen. Daarnaast kan het zijn dat een hele groep, één persoon met opzet negeert.

Signalen

Soms is het moeilijk om pesten te herkennen. Het gebeurt vaak uit het zicht van de leerkracht. Bij cyberpesten gebeurt het vaak ook buiten het zicht van ouders. Soms twijfelt het kind of het een grapje is, of dat het gepest wordt. Daarnaast kan schaamte ervoor zorgen dat kinderen niet vertellen dat zij zich gepest voelen of dat zij gepest worden.

De belangrijkste kenmerken van pestgedrag zijn:

- er is een negatieve bedoeling
- het gebeurt structureel tegen dezelfde persoon of personen
- er is machtsongelijkheid

Als een leerling vertelt dat hen gepest wordt, is het belangrijk dat dit serieus genomen wordt. Dit is vaak een grote stap voor het kind. Helaas zal het gepeste kind vaak niet uit zichzelf naar de leerkracht toegaan.

Door het NJI zijn [signaalkaarten](#) ontwikkeld voor het signaleren van pestgedrag in het basisonderwijs.

Online pesten gebeurt meestal door personen uit de omgeving van degene die gepest wordt. De kans is dus groot dat als een kind op school gepest wordt, dit ook online gebeurt.

Een van de 'pest-alerts' op de signaalkaart voor het onderwijs is: 'smartphone wordt vriend of vijand'. Dat houdt in dat afwijkend gedrag ten aanzien van de telefoon een signaal kan zijn van online pesten. Denk bijvoorbeeld aan extreme afscherming van de telefoon, of stemmingswisselingen tijdens het gebruik van de telefoon.

preventie

In alle klassen wordt structureel aandacht besteed aan positief gedrag. Hoe ga je op een positieve manier met elkaar om en wat doe je bij conflicten?

Daarnaast werken wij op de volgende manieren aan sociaal-emotioneel leren:

- Op school staan 4 basisregels centraal, de zogenaamde startregels.
 - We zijn aardig voor elkaar
 - We lossen problemen goed op
 - We zijn rustig in de school
 - We houden de school en spullen netjes
- In alle groepen wordt gewerkt met de methode Kwink. Dit is een online lesmethode voor sociaal-emotioneel leren.
- In elke groep wordt er gewerkt met 'De ster van de week'. In de groepen 1-2 werken ze met het 'Zonnetje van de dag'. Deze leerling van de week krijgt van alle klasgenoten complimenten. Elke leerling komt 1x per schooljaar aan bod.
- Naast de basisregels zijn er algemene schoolregels en worden er elk jaar klasafspraken gemaakt.
- In groep 7 en 8 krijgen alle leerlingen de training 'weerbaarzijndoejezo'.
- Pleintoezicht
Er is gedurende een kwartier voor aanvang van de lessen (van 08:15 uur tot 08.30 uur en gedurende de pauzes (van 10:30 uur tot 10:45 uur en 12.00 uur tot 12.30 uur), toezicht op het schoolplein door een leerkracht.

signalering

Het signaleren van problemen proberen wij te ondervangen door de leerlingen duidelijk te maken dat wij als leerkrachten overal over willen praten. We willen benaderbaar en open zijn voor de leerlingen. Daarnaast observeren wij dagelijks in de klassensituatie en buiten op het schoolplein. Er is altijd toezicht op de kinderen.

Daarbij gebruiken wij het leerlingvolgsysteem 'Hart en Handen' van IEP. Dit wordt twee keer per jaar ingevuld door alle kinderen. De vragenlijsten gaan over het welbevinden van de leerling. Ook nemen wij elk jaar de vragenlijst sociale veiligheid van WMK af in de groepen 6, 7 en 8.

Wat verwachten wij van elkaar?

medewerkers

- Collega's op school zijn een voorbeeld voor de kinderen. Zij tonen respect voor alle kinderen en ouders/verzorgers.
- Opmerkingen, problemen en vragen van kinderen worden serieus genomen.
- Medewerkers zorgen dat de school- en groepsregels duidelijk zijn voor de kinderen.
- Medewerkers beschouwen ouders/verzorgers als eerstverantwoordelijken en als partners.

ouders

- Tonen respect naar alle medewerkers en leerlingen van de school.
- Mengen zich niet direct in een conflict wat op school speelt, maar bespreken dit in eerste instantie met de groepsleerkracht.
- Zijn bereid indien er problemen zijn om in eerste instantie in gesprek te gaan met de groepsleerkracht.
- Zien dat de leerkracht en ouders hetzelfde doel hebben, namelijk: het welbevinden van het kind.

leerlingen

- Tonen respect en accepteren het gezag en autoriteit van iedere medewerker op school.
- Gaan op een vriendelijke en respectvolle manier met elkaar om.
- Lossen problemen op, op de manier die hen is aangeleerd(bijvoorbeeld Kwink).
- Zijn gezamenlijk, met elkaar en de leerkracht, verantwoordelijk voor een prettige, veilige en open sfeer in de klas waarin ieder kind zichzelf kan zijn.

Kibeo

- Is op de hoogte van het pestprotocol
- Op het moment van signaleren van pesten, verwachten wij dat zij dit melden bij de desbetreffende leerkracht van het kind. Zij mogen dit uiteraard ook andersom verwachten.

Internet protocol

stappenplan - aanpak

incidentele gebeurtenissen

Er is een conflict in de klas of op het plein

- De leerling handelt volgens de Kwinktraining: hij/zij zegt dat de andere leerling moet stoppen.
- Wanneer de andere leerling of leerlingen niet luisteren, dan gaat de leerling naar de leerkracht of de pleinwacht.
- De leerkracht lost het conflict op. Het is mogelijk dat de leerkracht een sanctie verbindt aan het conflict. De sanctie is proportioneel.
- Conflicten op het plein/veld vallen in principe onder de verantwoordelijkheid van de pleinwacht, conflicten in de klas vallen onder de verantwoordelijkheid van de leerkracht.
- Er worden geen verdere vervolgstappen ondernomen.

Structurele en/of buitenproportionele conflicten

Er zijn gebeurtenissen die wel eenmalig zijn, maar bijzonder heftig. Daarnaast zijn er ook structurele gebeurtenissen zoals een kind dat vaker conflicten heeft. Er kan dan afgeweken worden van het bovenstaande.

Er kan ook een gesprek met ouders en/of directie plaatsvinden.

Wat in deze stap en verdere stappen niet vergeten moet worden, is ook de hulp voor de pester.

Vaak komt het gedrag van de pester voort vanuit een onderliggend gevoel bij de pester.

- De leerling handelt volgens de stappen van de Kwinktraining.
- De leerkracht bespreekt het probleem in en met de klas.
- De leerkracht heeft een gesprek met pester en gepeste leerling (in het geval van pesten).
- De leerkracht heeft contact met de ouders van de gepeste leerling en van de pester. Daarin wordt verteld wat er volgens de school aan de hand is.
- Het structurele conflict wordt besproken met de directie of IB-er. Indien nodig wordt een gezamenlijk plan opgesteld. De ouders van de betrokkenen worden op de hoogte gesteld.
- In het leerlingendossier wordt een notitie opgesteld door de leerkracht.
- Wanneer het conflict betrekking heeft op de gehele groep of op een groot gedeelte van de groep, dan wordt er met directie, IB-er en leerkracht een plan opgesteld. Dit plan wordt aan de betrokken ouders kenbaar gemaakt. In dit plan staat:
 - De aanleiding
 - De visie van de school op het conflict
 - De aanpak van de school
 - Tjijpad
 - Het kan nodig zijn om hulp van buiten de school te raadplegen. Dit wordt altijd gedaan in samenspraak met de betrokken partijen.

structureel conflict dat nog niet is opgelost

De eerdere stappen die zijn doorlopen, hebben nog niet voldoende effect gehad. Het conflict gaat door na het afgesproken tijdpad of de conflicten zijn verergerd.

Pesten is vaak een probleem wat de klas aangaat. Dit kan doordat er niet genoeg veiligheid is in de groep. Een aanpak kan dan ook gericht zijn op de gehele groep.

- De leerkracht bespreekt de situatie met de IB-er en directie.
- De betrokken leerlingen hebben een gesprek met de directie.
- De ouders van de directe betrokkenen worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Hierbij wordt het conflict besproken en mogelijke sancties medegedeeld. Sancties zijn straffen die door de school opgelegd worden. Ook wordt aan ouders/verzorgers medegedeeld dat het gedrag van de verantwoordelijke kinderen kan leiden tot bijvoorbeeld een schorsing.
- De directie stelt het bestuur op de hoogte van de gang van zaken.

structureel conflict is onoplosbaar

Ondanks eerder genomen stappen is het conflict helaas niet opgelost. In het geval van pesten, blijft het voor de gepeste leerling, maar ook voor de pester(s) een onveilige situatie op school.

- Hiervoor is geen kant en klare oplossing. Oplossingen kunnen zijn: Time-out, tijdelijk schorsen, aanpak voor de hele groep of als allerlaatste definitieve verwijdering.

vertrouwenspersoon

Op Het Startblok hebben we twee vertrouwenspersonen: Thea Gebraad en Monique Stokman. Zij bieden een luisterend oor en hebben een coördinerende functie bij klachten, problemen of conflicten die niet met desbetreffende leerkracht(en) opgepakt kunnen worden.

informatie ouders

Wanneer uw kind thuis vertelt dat hij/zij gepest wordt of zelf pest, is het belangrijk om dit serieus te nemen en er met uw kind over te praten. Let op: soms kan het de beleving van het kind zijn of is er iets anders aan de hand. Daarom is het belangrijk om eerst goed te praten en erachter te komen wat er precies aan de hand is.

Daarnaast zijn er een aantal stappen die u zelf als ouder kan ondernemen:

- Stel open vragen. Laat het kind zijn of haar verhaal doen en vraag door. Merk je dat uw kind niet verder wil praten, laat het onderwerp dan even rusten en praat er later over verder.
- Bedenk samen met uw kind hoe het pesten kan stoppen.
- Bespreek het met de leerkracht van uw kind en zoek samen naar een oplossing. Lukt dit niet, maak dan de stap naar een van de vertrouwenspersonen.